

Orbán Viktor beszéde a Magyar Biztosítók Szövetségének nemzetközi konferenciáján

2011. október 19. Budapest

Jó napot kívánok, tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Köszönöm szépen a szervezőknek, hogy voltak olyan kedvesek, és a magyar kormányra is gondoltak, és arra érdemesnek minősítettek bennünket, hogy ezen a konferencián a kormány gazdaságpolitikájának fő irányairól is szó eshessék, és meghívtak ide maguk közé engem ma reggel.

Ahogy az előbb hallhattuk, a biztosítási szektor meghatározó szektor minden európai gazdaságban. Ez a magyar gazdaságban is így van. Én magam is azért vagyok itt, mert a biztosítási szektornak Magyarországon van jövője. Ellenkező esetben más meghívásokat részesítettem volna előnyben, ellenben úgy gondolom, hogy a nehéz helyzet ellenére – mert kár tagadni – összességében nemcsak a magyar gazdaság, de azon belül a biztosítási szektor is nehéz helyzetben van. A nehéz helyzet ellenére, ha a jövőt próbáljuk megérteni, akkor egy dolgot biztosan leszögezhetünk; ez pedig az, hogyha a magyar gazdaság talpon marad és a terveinknek megfelelően megerősödik, akkor ebben nagy szerepet fognak játszani a pénzügyi intézetek és a biztosítók, és a talpon maradás után reményeink szerint bekövetkező jelentős gazdasági növekedésben is fontos szerep jut a biztosítóknak.

Nos, tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Miközben nyilvánvalóan mindannyiunkat érdekelnek a biztosítási szektor kérdései – én is szólok majd néhányról –, azonban bármilyen gazdaságpolitikai témában is gyűlnek ma össze Európában politikusok vagy pénzügyi szakemberek, akármi is a konferenciák témája vagy címe, valójában mindenki, ha nem is az előadásokban, akkor a kávészünetekben – amelyek időnként fontosabbak lehetnek, mint az előadások – egyetlen kérdésre próbál választ találni. Ez pedig úgy hangzik: hogy van-e élet, és ha van, akkor miféle a válság után?

Nos, tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ennek a kérdésnek különös komolyságot ad az a tény, hogy az Európai Unió össze is hívta a miniszterelnökök tanácsát ennek a hétnek a végére. A korábbra tervezett miniszterelnöki csúcsot a feladatok megoldatlansága miatt elhalasztva egy héttel, és arra készül, hogy az eurózónát és azon keresztül az egész európai kontinenst kínzó válságra végre érdemi válaszokat próbáljon adni. Tehát mindenkit az a kérdés izgat, hogy milyen kilátásaink vannak Európában és Magyarországon.

A magyar emberek jobban túrik a válságot, mint Európa legtöbb országának népe, aminek egész egyszerűen a szoktatás az oka. Azt kell mondanom, hogy a történelem arra szoktatta az országot, hogy időnként bizony súlyos válságok vannak. Ennek senki nem örül, de amikor egy újabb válságba zuhanunk, egy újabb válság örvénye felé tartunk, akkor az a gondolat, hogy már hány válságot éltünk túl, mindenkinek erőt ad. Biztos vannak itt olyanok, akik még emlékeznek, hogy volt az huszonegy évvel ezelőtt Magyarországon. Hiszen az egész rendszerváltás, aminek egy óriási politikai örömnép volt lényegében a kerete, de annak a háttérében valójában egy nagyon súlyos adósságválsága húzódott meg Magyarországnak. Emlékeztetem Önöket, hogy az egy olyan súlyos gazdasági válság volt – még egyszer mondom, a politikai fölszabadulás nyilvánvaló érzése ellenére is –, hogy 1990 és 1992 között Magyarországon elvesztettünk – ez egy tízmilliós lélekszámú ország, ugye – másfélmillió munkahelyet. Na, az válság volt! Ehhez képest azt olvasom a mai KSH-adatokban, hogy az üzleti szektorban alkalmazottak száma az egy évvel ezelőttivel szemben harmincnégyezerrel nőtt, és a nettó bérek is emelkedtek, a családtámogatások, az adókedvezmény és a családtámogatási rendszer összekötése miatt pedig nettó 8-9 százalékos béremelkedés is történt gyerekszámától függően. Na, ilyenről nem volt szó 1990-ben. Akkor a szociális juttatások elinflálódásáról volt szó és másfélmillió munkahely megszűnéséről. És mégis, most itt vagyunk huszonegy évvel később, és arról fogunk – gondolom – a mai konferencián beszélgetni, hogy milyen komoly gazdasági lehetőségei vannak a biztosítási szektornak Közép-Európában és azon belül Magyarországon.

Vagy hogy egy másik élményt idézzek föl: 1998-ban, ha jól emlékszem, három hónapja alakult meg az akkori kormány – amit szintén én vezethettem –, és azonnal összedőlt az orosz gazdaság úgy, ahogy volt, mindenestül. Bekövetkezett az orosz gazdasági összeomlás, ami a magyar gazdaságra nézve rendkívül súlyos következményekkel járt 1998 őszén. És mégis három évvel később, 2001 végén azt lehetett mondani, hogy a közép-európai régió legígéretesebb és leggyorsabban fejlődő és leggyorsabban növekvő gazdasága Magyarország.

Ezeket a történeteket csak azért említem meg, mert időnként az éppen aktuális válság nehézségei közepette jó, ha az ember erőt merít abból, hogy korábban ehhez hasonló nehézségekkel már összehozta a Jóisten.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ezekben a válságokban, legyen szó a rendszerváltás körüli eladósodási és munkanélküli válságról, vagy legyen szó az orosz piac összeomlásáról vagy éppen az eurózóna mostani válságáról, amelyek természetrajza nyilvánvalóan különböző, egy közös azért mégiscsak van; az pedig az, hogy előbb-utóbb mindegyik véget ér. Márpedig úgy látom, hogy az emberek – ez érthető –, de a politikusok is – ez kevésbé érthető – és az üzletemberek is – ez pedig végképp érthetetlen – hajlamosak arra, hogy ilyen nehéz időkben elveszítsék a reményt, és ráhagyják magukat a jó sorsra. Sőt, időnként azt látom, hogy vannak, akik örömmel jelentkeznek a vészmadár szerepére is. Márpedig az ilyen nehéz helyzetekben a legfontosabb dolog az, hogy ne veszítsük el a józan ítélőképességünket, amellyel pontosan tudhatjuk ítélőképességünknek köszönhetően, hogy a válság el fog múlni. És ha az előző válságoknak a történetét nézem, akkor azt tudom mondani Önöknek, hogy a válság utáni időszak nyertesei mindig azok az országok voltak, amelyeket nem bénított meg a válság közben, a válság időszakában a reménytelenség, és nem veszítették el sem a hitüket, sem a képességüket arra nézvést, hogy még a válság idején föl tudjanak készülni a válság után következő újfajta berendezkedésre és újfajta életre.

Ezért, tisztelt Hölgyeim és Uraim, tisztelt Elnök úr, azt kell mondanom, hogy Magyarországnak ma a legfőbb ellensége nem a válság, hanem a reménytelenség. És a reménytelenség leküzdéséért a legtöbbet a politikusok, az elemzők, a szakértők és az üzletemberek tehetnek. Az emberek ugyanis Önöktől is, mint gazdasági-pénzügyi szakértőktől és tőlünk is, mint politikai vezetőktől reményt és biztonságot várnak. Nem jövődöléseket, hanem határozott jövőképet. A mi feladatunk nem a riogatás, nem az elméleti viták lefolytatása, hanem a jövő érezhető alakítása, vagyis a cselekvés.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az biztos, hogy lesz élet a válság után. Az is biztos, hogy az az élet azonban másfajta élet lesz, mint a válság előtti volt. Arra kell tehát fölkészülnünk, hogy ebben a másfajta életben,

ebben a másfajta világban – szép új világnak azért nem nevezném, hanem inkább csak más világnak mondom –, minél jobb helyzetből tudjon a magyar gazdaság startolni. Ahhoz, hogy ez sikerülhessen, ahhoz Európának is és Magyarországnak is meg kellene szabadulnia néhány súlyos tehertől. Szakítani kellene néhány dologgal, amelyek szinte az életünk részévé váltak és hozzánk nőttek az elmúlt két évtizedben.

Elsőként is szakítanunk kellene azzal a közkeletű téveszmével, hogy a magas adósság – akár az állam, akár a családok adóssága – természetes velejárója az életnek. A mostani válság legfontosabb tanulsága, hogy az adósság megfojt és tönkretesz. Családot is, országot is, államháztartást is. Természetesen nem arról a helyzetről van szó, amikor értékteremtéshez használunk föl tisztességes föltételekkel nyújtott hiteleket, aminek megvan a biztos fedezete. Magyarország egy olyan ország – az itt ülők szerintem ezt kivétel nélkül, legalábbis a magyarok biztosan tudják –, amelynek a modern kori története, tehát a korszerű Magyarország története úgy kezdődött, hogy egy gazdasági ügyekben jártas arisztokrata írt egy könyvet. Ennek az volt a címe, hogy a Hitel. Tehát a modern Magyarország gondolata, a gazdaság hitelezésének gondolata, a pénzügyintézetek fontosságának gondolata egyidejű a modern Magyarország megszületésével. Tehát ezért az a gondolat, hogy Magyarországon bankellenesség lenne, hitelelenség lenne, vagy biztosítási politika- és piacellenesség lenne, úgy számárság, ahogy van. Az egész magyar gazdaságtörténet éppen az ellenkezőjéről szól. Tisztességes fedezettel nyújtott, megfelelő föltételek mellett nyújtott és értékteremtést elősegítő hitel nélkül nem működik a magyar gazdaság. Ez a mostani gazdaságpolitikának is kiindulópontja. Én tehát most, amikor azt mondom, hogy szabadulnunk kellene néhány tévképzettől, akkor a munkát és az értékteremtést helyettesítő, pusztán a költségek és a fogyasztást gerjesztő hitelezésről beszélek, amellyel szerintem szakítanunk kell. Nem lehet, hogy sokszoros mennyiségű pénz van forgalomban ahhoz képest, amennyi tényleges értéket elő tudunk állítani akár egy kontinensen, akár az egész globális gazdaságban, akár egy nemzetgazdaságban.

Meg kell barátkoznunk azzal a gondolattal – erről ritkán szoktunk beszélni, húsz év óta Magyarországon is ritkán beszélünk erről –, hogy azt a pénzt, amit elköltünk, előbb-utóbb meg is kell keresni. És ha előbb költöttük el a pénzt, mint ahogy megkerestük volna, akkor utólag kell megkeresni. Magyarországnak most azt a pénzt kell megkeresnie, amit az előző nyolc-tíz évben a nélkül költöttük el, hogy előre megkerestük volna és megtakarítottuk volna. Márpedig az adósságot vissza kell fizetni, az elköltött pénzt – előbb vagy utóbb, a mi

esetünkben úgy tűnik, hogy utóbb, de – meg kell keresni. Ráadásul minden eszközzel elejét kell venni az ország és a családok eladósodásának. Ez a küzdelem a mi fejünkben minden mást felülír, minden másnál fontosabb. Részeredményeink már vannak. Hogy ezek mennyire lesznek tartósak, azt majd a jövő fogja eldönteni, mindenesetre az elszántságunk tartós. Hogy az eredményeink is azok lesznek-e, azt majd meglátjuk egy-másfél év múlva, de az, hogy 82 %-os GDP-arányos államadósságszintről le tudunk menni, az év végére 73 % magasságában leszünk, az figyelemre méltó körülmény. Különös tekintettel arra, hogy Európában rajtunk kívül csak a svédeknek sikerül ebben a nehéz időben államadósságot csökkenteni. Mindenhol, kivétel nélkül minden más országban államadósság-növekedés várható ebben az évben.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Másodsorban szakítanunk kell még egy örökséggel, egy politikával, ha úgy tetszik, amitől szintén sokat szenvedett Európa és Magyarország is. Ez a politika nyilvánvalóan szavazatszerzési érdekből megpróbálta elhíttetni az emberekkel, hogy munka nélkül is meg lehet élni, sőt munka nélkül jobban meg lehet élni, mint munkából. Volt olyan európai politikai irányzat, amely kimondva-kimondatlanul azt üzent, hogy munkából meg vállalkozásból tisztességesen gyarapodni szinte lehetetlen, gyarapodni viszont kell, mert az egy elemi emberi ösztön, spekulálni, ügyeskedni és fedezetlen hitelre épített vállalkozásokból gyarapodni viszont lehet. Ez a politika következképpen nem is azokra nézett föl, nem azokat hozta helyzetbe, nem azokat támogatta, akik dolgoztak, hanem azokat, akik megpróbáltak másfajta, gyors gyarapodási lehetőségeket kihasználni. Akik pedig dolgoztak, azok büntetést kaptak: adórendszer, korrupció, bürokrácia.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ennek a következménye az lett, és ez sokkal súlyosabb probléma, mint az Önök szektorának bármilyen szakmai problémája, ugyanis az egy mély társadalompszichológiai probléma, hogy az értékteremtő munkát, sőt általában a munka státuszát ez a politika aláásta. Más európai országokban is látok ilyet, de a munka státuszának olyan mély leépülését, mint Magyarországon, szinte sehol sem lehet tapasztalni. Ezért is olyan nehéz most rávenni több százezer embert arra, hogy jövedelempótló támogatás helyett, az állam által szervezett Start munkaprogramban való részvételen keresztül lényegesen több pénzért, mint a jövedelempótló támogatás volt, mégiscsak reggelente keljen föl, és menjen el dolgozni. Ezek nagyon súlyos

problémák. Én tudom, hogy ezek csak távoli összefüggésben állnak az Önök szektorának a problémájával, de ha az emberek nem dolgoznak, ha nincs munkalehetőség, a piac nem ad, az állam pedig nem szervez ilyet, akkor nem lesz gazdasági növekedés sem, egy nem növekvő országban pedig egyetlen pénzügyi szektornak a kilátásai sem lehetnek jók. Erről majd nyilván hallanak itt még előadást.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ma azt tudom mondani Önöknek, hogy Magyarország talán valamivel több reményt tud adni az embereknek, mint Európa jó néhány másik országa. Elsősorban azért, mert úgy tűnik, hogy mi kifelé jövünk a válságból. Már hogyha a válságot az államadósságok kontrollálhatatlan méretű növekedéseként definiáljuk, akkor Magyarország ebből kifelé jön, más országok pedig befele mennek. Különböző közgazdasági elméletek léteznek, ezt én is tudom, hogy hány százalékos GDP-arányos államadósság fölött menthetetlen a helyzet. Én azokat az elméleteket tartom reálisnak, amelyek valahol a 85 % körüli GDP-arányos államadósságnál mondják azt, hogy abból még vissza lehet jönni egy csökkenő államadósság-tendenciára, egy ilyen típusú pályára. Aki e fölött van, annak ez rendkívüli nehézséget okoz, és van olyan ország, amely nem fölött van ennek, hanem kétszeresen van fölött ennek az államadósság-méretnek. És ahol az európai politika ma éppen azon gondolkodik, hogyan vallja be anélkül, hogy kimondaná, hogy valójában ez csődöt jelent.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mindamellet az kell mondanom, hogy az Európai Unió hozzáállása is változott az elmúlt néhány hónapban. Én úgy látom, hogy mozgásba jöhet az Európai Unió hajója. Már a hétvégén születhetnek fontos döntések. Ne keltsünk illúziókat a saját magunk ereje és befolyása felől, nem azért fognak születni fontos és jó döntések az Európai Unióban, mert mi azokat meghozzuk, hanem azért, mert vannak nagy országok, amelyek nem késlekedhetnek tovább. Az Európai Unión belüli válságot nem Magyarország fogja megoldani. Magyarország néhány érdekes megoldási kísérlettel ugyan felhívhatja magára a figyelmet. Vannak is olyan kísérletek, amelyeket mások is átvesznek tőlünk, de összességében az eurózóna és az Európai Unió gazdasági válságát nem Magyarország fogja megoldani, nem mi fogjuk eltolni a felhőket az égről az Európai Unió gazdasága felett, de ma jó remény van arra, hogy mások is

sürgetést éreznek, nemcsak mi. Jó remény van arra, hogy nem lesz több időhúzás, és nem lesz több késlekedés.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Természetesen látszattmegoldásokkal az Európai Unió nem tud kikerülni ebből a gazdasági helyzetből. A változás persze nem lehet öncél, sohasem hittem abban, hogy a változás önmagában érték volna, hiszen az leginkább csak eszközként határozható meg. De ma azt kell mondanunk az egész Európai Unió gazdaságát illetően, hogy vannak olyan helyzetek, van olyan gazdasági helyzet, amikor az alapokig kell leásni, és új gazdasági struktúrákat kell létrehozni. Én nem hiszem, hogy az Európai Unió képes lenne kilábalni a gazdasági válságból anélkül, hogy radikálisan ne újítaná meg a gazdaságpolitikáját, időnként egészen az alapokig.

Nos, ha ezen a térképen belül vetünk egy pillantást először Közép-Európára és Magyarországra, akkor azt mondhatjuk, hogy Közép-Európa egy olyan régiója lesz a válság utáni Európának, amit kellő szerénységgel ugyan, de növekedési motornak nevezhetünk. Ma már kevesen emlékeznek rá, de a Lehman Brothers bedőlése előtti időszakban az európai gazdasági növekedés legnagyobb teljesítményt nyújtó országai Közép-Európában voltak. Erre mi azért nem emlékszünk, mert akkor mi nem tartoztunk Közép-Európához, hiszen a magyar gazdasági növekedés nem növekedés, hanem csökkenés volt, de közben Lengyelország, Szlovákia és Csehország, sőt Románia is nagyon komoly gazdasági növekedésen mentek keresztül. Tehát érdemes hosszabb távon Közép-Európára úgy tekinteni, mint az Európai Unió legversenyképesebb gazdasági régiójára, amely az európai növekedéshez – amely lehet, hogy kevesebb lesz összességében, mint azt ma sokan remélik, mert könnyen lehet, hogy egy lassabb növekedési szakaszába ért az európai vagy a nyugati gazdaság, de mégis ezen belül – a közép-európai gazdaságok meghatározó súllyal lesznek jelen, a növekedésből ki fogják venni a részüket.

Ha innen közelítünk Magyarországhoz, akkor Magyarországnak azt a célt érdemes kitűzni maga elé – ennél kevesebbet szerintem nem –, hogy ezen a régió belül is, amely Európa leggyorsabban növekvő gazdasági régiója lehet, a legkedvezőbb üzleti-gazdasági környezetet biztosító állam, illetve ország Magyarország legyen 2014-re. Ezt a célt érdemes kitűznünk. Azért érdemes kitűznünk, mert soha nem látott politikai lehetőségünk van arra, hogy ezt a célt elérjük, hiszen a gyors versenyképesség javuláshoz elsősorban politikai stabilitás és a politikai

stabilitásban kifejeződő összefogás, amit választásokon szoktak az emberek megvalósítani és kimutatni, szükséges. Márpedig Magyarország ma az egyetlen olyan ország ebben a térségben, amely kétharmados többségű és stabilitású kormánnyal rendelkezik, ezért vállalkozhat történelmileg rövid idő alatt történelmileg jelentős szerkezeti átalakításokra. Erről kevés szó esik a magyar nyilvánosságban, mert a magyar nyilvánosság karakterénél fogva provinciális és látásmódja szűk, időtávja pedig rövid. Ezért természetesen sokat beszélünk arról, hogy egy-egy intézkedéssel mi a baj, meg arról, hogy egyébként majd a számok stimmelnek-e a költségvetésben, arról viszont nem beszélünk, hogy először fordul elő Magyarország történetében a nyugdíjrendszer átalakításának eredményeképpen például az, hogy a nyugdíjkasszába annyi pénz megy be, mint amennyi onnan ki fog menni. Tehát zárt a nyugdíjkassza, a saját lábán fog megállni. Sőt, a kedvezőtlen demográfiai trendek kivetítésével együtt is azt tudjuk mondani, hogy a magyarországi nyugdíjkassza hosszabb távon is zárt, tehát saját bevételből saját kiadásait képes rendszer lett az elmúlt egy év döntéseinek eredményeképpen, illetve annak a két-három döntésnek az eredményeképpen, amely még hátravan, és a költségvetési törvényben ölt majd testet.

Hasonlóképpen keveset beszélünk – Önöknek sincs oka különösképpen örülni rövid távon emiatt – arról, hogy a kormányzat olyan strukturális változásokat hajt végre, amelynek eredményeképpen az egészségügyi kasszának is zárttá kell válnia. Természetesen még a kétharmad sem elegendő, de a 100 % sem lenne elegendő arra, hogy annyi változást vigyünk végbe egy év alatt, hogy egyszerre tegyük önállóvá, saját lábán állóvá a nyugdíjkasszát és az egészségügyi kasszát is. Ezt egyetlen ország sem bírja el, Magyarország sem bírná el. Mi a nyugdíjat helyeztük első helyre, és hozzákezdünk a következő évben az egészségügyi kassza zárttá tételéhez is, aminek vannak Önökre nézve kedvezőtlen vonatkozásai, amiről szintén fogunk majd itt hallani. De csak rövidtávon azok, mert hosszabb távon valójában, sőt közép távon is, ha az egészségügyi kasszát zárttá tudjuk tenni – ami egy nagy küzdelem –, azt eredményezheti, hogy a magyar gazdaságpolitika egyik legbizonytalanabb elemét, az egészségügyi rendszert sikerül hosszabb távon fenntartható és működőképes állapotba hozni. Még akkor is, ha például most a munkavállalói járulékot, egészségügyi járulékot 1 százalékkal – csak egy kedvezőtlen intézkedést mondjak – meg kell emelni. De ez a kedvezőtlen intézkedés egy nagyon kedvező közép és hosszú távú célt szolgál. Összességében tehát azt kell mondanom Önöknek, hogy miközben Közép-Európának szerintem szép reményei vannak, azon belül, ha végig tudjuk csinálni a programunkat 2014-ig, abban az

esetben Magyarország ennek a régióknak is a legversenyképesebb üzleti környezetét tudja megteremteni. Van néhány dolog, amelyből nem engedhetünk, ha ezt a célt el akarjuk érni.

Az első, hogy arányos, egyszerű és kiszámítható adórendszerünk kell, hogy legyen. Egész Európa legversenyképesebb adórendszerét kell létrehozunk Magyarországon és Közép-Európán belül is, ami nem egyszerű dolog, mert Közép-Európában néhány országban rendkívül versenyképes adórendszer működik. Mégis nekünk egy olyan adórendszert kell létrehozunk – ha minden igaz, akkor a 2012-es év végére be is állunk már erre az új adórendszerre –, amit Magyarországon arányos, egykulcsos adórendszernek neveznek, ami arra a nagyon egyszerű filozófiára épít, hogy aki tízszer többet dolgozik, az tízszer több adót fizet, de tízszer többet is keres. Ez szerintem minden gazdasági növekedés fundamentuma. Ha az emberek nem hisznek abban, hogy van értelme többet dolgozni, hogy azért meg fogják jutalmazni őket, és nem büntetést kapnak, ha nem hisznek az emberek ebben, akkor semmilyen gazdasági növekedés sem lehetséges, akármilyen izgalmas gazdaságpolitikai intézkedés mixtúrát állít is össze egy gazdasági kormányzat. Hasonlóképpen az államadósság csökkentésének politikájából nem engedhetünk. Tudom, hogy nagyon sok közgazdász vitatja azt, hogy egy ilyen helyzetben, amikor a fogyasztás nem akar emelkedni Magyarországon, szabad-e a rendelkezésre álló források egy részét államadósság-csökkentésre fordítani, de nekem meggyőződésem, hogy ennek a politikának nincsen alternatívája, illetve az alternatíváját úgy hívják, hogy Görögország. És a napfény meg a nyár meg a számlát nem adó turisztikai szolgáltatások ugyan lehetnek nagyon vonzóak, de hosszabb távon erre gazdaságpolitikát nem lehet építeni Közép-Európában.

Hasonlóképpen a versenyképességhez az is szükséges, hogy ne csak az államot mentjük ki az adósságcsapdából, hanem mentjük ki onnan a családokat is. Ez egy nagyon kontraverzális terepre visz bennünket, mert ez a végtörlesztések ügyét hozza elő, amelybe nem szeretnék most belemenni, csupán annyit szeretnék jelezni, hogy a magam részéről nem tudok elképzelni egy olyan országot, ahol a gazdaság növekszik, miközben a családok – mondjuk egymillió család – korábban fölvetett hitelek miatt folyamatosan növekvő törlesztőrésztel kénytelen fizetni, vagyis valójában minden potenciális fogyasztásra elköltethető többletjövedelmét az árfolyamváltozások miatt folyamatosan növekvő törlesztőrésztelkre kell fordítania. Ha ez így marad, akkor Magyarországon nem lesz gazdasági növekedés. Hogy hogyan lehet kitörni egy ilyen ördögi körből? Erről folyik most a vita Magyarországon. Olyan kitörés biztosan nincsen, ami egyöntetű tapsot és elismerést váltana ki. Csak vitatott,

kontraverzális megoldások lehetségesek, aztán a végén majd meglátjuk, hogy az eredmény igazolja-e a választott módszert. Hasonlóképpen, az ilyen típusú deviza eladósodottságból ki kell hozni az önkormányzatokat is, mert az államadósság növekedésének az egyik oka az éppen ez.

Meggyőződésem, hogy a költségvetési szigor, fegyelmet, én inkább azt mondhatnám, hogy prudens ésszerűséget fönnt kell tartani. A magyar gazdaságnak az adottságaiból az következik, hogyha az éves költségvetési hiányt képesek vagyunk 2,8 % alatt tartani, az azt jelenti, hogy az államadósság automatikusan csökken. Ha a költségvetési hiány 2,8 % fölött van, akkor az államadósság automatikusan nő. Ugyanis egy 2,8 %-os költségvetési hiány Magyarországon, jelentős elsődleges költségvetési többletet takar, csak az adósságtörlesztés miatt fordul át az elsődleges pozitív szaldóba. Ezért a költségvetést muszáj a 2,8 %-os hiányszint alatt tartani, mert csak akkor lehet csökkenteni az államadósságot, és csak akkor tudjuk megindítani a gazdasági növekedést is.

Nos, tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Keveset beszélünk róla, de a versenyképességhez az is szükséges, hogy radikális mértékben alakítsuk át a közoktatás és a felsőoktatás rendszerét, ugyanis ma Magyarországon rengeteg pénzt költünk arra, hogy fiatalokat olyan dolgokra tanítsunk meg, aminek aztán semmi hasznát nem tudja venni a munkaerőpiacon. Elvált egymástól a magyarországi képzés és a magyarországi munkaerő-piaci igény, és a kettőt egymáshoz közelíteni kell akkor is, hogyha ez szintén csak különböző viták, sőt időnként ideges viták árán lehetséges. Ha ugyanis továbbra is a munkanélküliek számát gyarapítják az egyébként magas színvonalú képzést kapó fiataljaink, abban az esetben a gazdasági növekedés Magyarországon aligha várható.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ami a biztosítási szektort illeti, tudatában vagyok annak, hogy a szakma el van keseredve. Azt is látom, hogy a szakma meglehetősen bizonytalan, a saját maga jövőjét illetően is bizonytalan. Ráadásul, miután a gazdaságpolitikát, ahogy itt elmondtam, folyamatos viták keretében lehet csak formálni, ezért nagyon nehéz még az olyan jártas szakembereknek is, mint Önök, pontosan követni azt, hogy akkor a magyar gazdaságpolitika hajója milyen irányban halad. Ráadásul az nem egy európai uniós lomha tengerjáró, hanem egy gyors

naszád. Ebben van éppen talán a versenyelőnye is. De azért is tartottam fontosnak, hogy néhány gazdaságpolitikai iránytúróról beszéljek itt ma reggel, hogy a biztosítási szakma is igazodni tudjon, a számításaiba be tudja építeni azt, hogy körülbelül milyen irányokban halad, illetve hogy milyen irányokat fog tartani a magyar gazdaságpolitika, mert a bizonytalanság a legrosszabb minden szakmában, a pénzügyi szakmában pedig különösképpen.

Másodsorban pedig szeretném elmondani Önöknek, hogy a magyar kormány elismeri és nagyra tartja azt az áldozatot, amit a biztosítási szektor vállalt a magyar gazdaság versenyképessé tétele érdekében. Köszönjük Önöknek azt, hogy természetesen legkevésbé sem örömmel, még kevésbé elégedettséggel, de képesek voltak együtt élni azzal, hogy a biztosítási szektorra is hárultak terhek az elmúlt év során, illetve azóta is folyamatosan a válságadók formájában. De kérem, hogy emlékezzenek arra, hogy 2010 nyarán a magyar költségvetés tényleges hiánya az a 7,2–7,5 % környékén volt, és ehhez képest 2010-ben 4,2 %-kal tudtuk zárni a költségvetési hiányt. Ennél még jobb lesz a 2011-es, és a 2012-re pedig jó reményünk van, hogy ezt a bizonyos államadósság-csökkentő trade docs szintet meg tudjuk haladni, illetve alá tudunk menni. A biztosítási szektor közreműködése nélkül ez nem lett volna lehetséges, úgyhogy szeretném megköszönni Önöknek, hogy vállaltak ebből a teherből. Egyúttal szeretném Önöket biztosítani arról, hogy a magyar kormány a biztosítási ágazatot nem egyszerűen csak a pénzügyi súlya és jelentősége miatt értékeli, és az Önök munkájára sem csak azért tekintünk elismeréssel, mert egy jelentős súlyt képviselnek a magyar gazdaságban, hanem azért is, mert a biztosítás és a biztosítók a pénzügyi súlyon kívül olyan társadalmi értékeket is képviselnek, amelyek egy modern gazdaságban rendkívül fontosak. Önök a saját munkájukon keresztül, amelynek nyilván a fókuszában a profit van, de ettől függetlenül az Önök munkájának eredményeképpen és a profit szempontoktól teljesen függetlenül is, az a tevékenység, amit végeznek, az jótékony hatású a társadalom szövetrendszerének megerősítése szempontjából. Hiszen végül is az öngondoskodás felé próbálják terelni az embereket. Az öngondoskodás pedig egy nagyon fontos polgári erény, ráadásul egy hosszútávon növekedni akaró gazdaság az nem nagyon lehet meg saját lábán álló, magabíró, a saját jövőjéért személyes felelősséget viselő polgárok milliói nélkül. És a biztosítási üzletág ebbe az irányban próbálja befolyásolni és terelni az állampolgárokat. Hasonlóképpen, azt kell mondanom, hogy a károsodott javak helyreállítása, a regenerálódás az is több mint egyszerű üzleti kérdés egy társadalom számára, és a biztosítók ezt az értéket adják a magyar gazdaságért, a magyar társadalom számára.

Összességében pedig azt gondolom, hogy a válság utáni időszakban a biztosítók nagyobb szerepet fognak játszani a nemzetgazdaságokban nemcsak Magyarországon, mint játszottak a válság előtt. Azt gondolom tehát, hogy a pénzügyi szektoron belül erőátcsoportosítás, erőeltolódás jön létre különböző típusú pénzintézetek között. Az egyik legfontosabb európai uniós döntés, amit meg kellene hoznunk, csak nem vagyunk rá képesek különböző okokból, az volna, hogy végre a bankok esetében is visszatérjünk ahhoz, hogy elválasszunk egymástól a klasszikus kereskedelmi banki tevékenységet, meg a kockázatos befektetési banki tevékenységet. Amíg ezt nem tudjuk megtenni, addig újra és újra kitesszük magunkat az ilyen típusú válságnak. Az ilyen változások a bankszektoron belül nyilvánvalóan lehetőségeket fognak kínálni a biztosítási szektornak is, és megnövelik annak a súlyát és perspektívájában a lehetőségeit is.

Összességében tehát azt szeretném mondani Önöknek, hogy örülünk annak, hogy a választásokat megelőzően volt szakmai együttműködés a későbbi leendő kormányzat és a biztosítói világ meghatározó személyiségei, szakértői között. Erre a szakértelemre, erre a konzultációra a jövőben is szükségünk lesz. Én szeretném, hogyha folytatódna azok a konzultációk, amelyek arról szólnak, hogy a munkáltató által adott biztosítás tud-e élvezni valamifajta állami támogatást akár adókedvezmény formájában. Ez egy komoly lehetőség, erről érdemes folytatni a tárgyalásokat. Kérem Önöket, hogy a balesetbiztosítás okán, amely rövid távon nyilván Önöknek nehézségeket okoz, mégis inkább vagy amellet a közép távú hasznot is az egészségügyi kassza egyensúlyba kerülésének szempontját is legyenek kedvesek értékelni. A jövőt illetően mi egy olyan biztosítási piacra gondolunk a kormányzat részéről, s ez érvényes a nyugdíjbiztosításra és érvényes az egészségbiztosítási rendszerre is, amely alapvetően kétpilléres. Van egy világos állami lába, és van egy nagyon erős, reményeink szerint folyamatosan izmosodó magán lába is, amely magán láb megerősödéséhez egyébként a kormányzat, ha a konzultációk révén eredményre tudunk jutni egymással, akkor szívesen nyújt segítséget. Az üzleti biztosítókkal kötött nyugdíjbiztosítások ügye is egy olyan kérdés, amelyről szerintem érdemi tárgyalásokat kellene folytatnunk továbbra is a kormányzat és a biztosítók között annak érdekében, hogy az üzleti biztosítókkal kötött nyugdíjbiztosításoknak az értéke, súlya, jelentősége növekedni tudjon Magyarországon.

Nos, hát tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Összességében ennyit tudok megnyitó gyanánt vagy megnyitónak álcázva az Önök rendelkezésére bocsájtani itt ma délelőtt. Summa summarum azzal szeretném zárni a mondandómat, hogy a mai kétségkívül nehéz, sőt nagyon nehéz idők ellenére szerintem Közép-Európa, benne Magyarország is biztató jövő előtt áll, ha végig tudjuk csinálni a munkánkat, és nagyon remélem, hogy ebben a jövőben Önök – a biztosítási szektor képviselői is – megtalálják a saját jövedelmező boldogulási lehetőségeiket.

Köszönöm szépen még egyszer a meghívást, és köszönöm a figyelmet!